

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Riktlinjer för Säkerhetsskydd

Antagen av kommunstyrelsen 2020-10-07 § 184

Ansvarig förvaltning: Kommunledningskontoret

Ansvarig tjänsteman: Säkerhetsskyddschef

Innehåll

Innehåll	2
.....	3
Inledning	3
1. Säkerhetsskydd	4
2.1 1.1 Riktlinjernas funktion	4
2. Grundläggande bestämmelser om säkerhetsskydd	5
2.1. Säkerhetsskyddsanalys och plan för säkerhetsskydd	5
2.2. Informationssäkerhet	5
2.2.1. Administrativ säkerhet	6
2.2.2. IT-säkerhet	7
2.3 Fysisk säkerhet - tillträdesbegränsning.....	7
2.4 Personalsäkerhet	8
2.4.1 Säkerhetsprövning och säkerhetsklassning	8
2.4.2 Utbildning och kontroll	9
2.5 Säkerhetsskyddad upphandling	10
3. Incidenthantering	11
4. Källförteckning	11

Inledning

Enligt säkerhetsskyddslag 2018:585 som trädde i kraft 2019-04-01 samt säkerhetsskyddsförordningen 2018:658 åläggs det Vaggeryds kommun att vidta förebyggande åtgärder för att:

- skydda mot brott som kan hota Sveriges säkerhet
- skydda hemliga uppgifter som rör rikets säkerhet
- skydda mot terrorism.

Ansvar vad gäller säkerhetsskydd regleras även i Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd samt offentlighets- och sekretesslagen.

Dessa riktlinjer för säkerhetsskydd i Vaggeryds kommun har upprättats i enlighet med Policy för säkerhetsskydd i Vaggeryds kommun samt bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen och Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd.

Riktlinjerna ska revideras vid aktualitet eller varje mandatperiod.

1. Säkerhetsskydd

Med säkerhetsskydd avses enligt säkerhetsskyddslagen

- Skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota Sveriges säkerhet.
- Skydd av uppgifter som omfattas av sekretess (säkerhetsskyddade uppgifter), enligt offentlighets- och sekretesslagen, och som rör Sveriges säkerhet.
- Skydd mot brott som innebär användning av våld, hot eller tvång för politiska syften (terrorism) även om brotten inte hotar Sveriges säkerhet.

Säkerhetsskyddets funktion ska utifrån detta särskilt beakta och förebygga:

- att uppgifter som omfattas av sekretess och som berör Sveriges säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs (informationssäkerhet)
- att obehöriga inte får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som avses i punkt ovan eller där verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet bedrivs (tillträdesbegränsning), och
- att personer som inte är pålitliga ur säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet (säkerhetsprövning)

2.1 1.1 Riktlinjernas funktion

Dessa riktlinjer utgör det regelverk som ska säkerställa kommunens säkerhetsskydd.

Riktlinjerna ska

- klargöra ledningens och andra funktioners ansvar för kommunens säkerhetsskydd
- säkerställa att de funktioner som ska arbeta med säkerhetsskydd har nödvändiga befogenheter och
- se till att säkerhetsskyddsarbetet bedrivs samordnat samt att det utvecklas löpande och utvärderas regelbundet.

2. Grundläggande bestämmelser om säkerhetsskydd

Säkerhetsarbetet inom Vaggeryds kommun ska förebygga risker och skador. I detta arbete innefattas även att skapa ett väl anpassat säkerhetsskydd för verksamhet som omfattas av krav på säkerhetsskydd enligt gällande lagstiftning.

Nedan följer beskrivning av varje del av säkerhetsskyddet samt rutiner och tillvägagångssätt som ska gälla för Vaggeryds kommun.

2.1. Säkerhetsskyddsanalys och plan för säkerhetsskydd

Säkerhetsskyddsanalys innebär att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vad som i övrigt behöver ett säkerhetsskydd ska identifieras. De delar av verksamheten som är skyddsvärda med hänsyn till Sveriges säkerhet samt de hot och sårbarheter som finns kopplade till detta skyddsvärde ska också identifieras.

Säkerhetsskyddsanalysen ska svara på följande frågor:

- **Vad ska skyddas?** Hanterar verksamheten säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter? Vilka delar av verksamheten är av betydelse för Sveriges säkerhet?
- **Mot vad ska det skyddas?** Vilka säkerhetshot finns mot den verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen? Vilka sårbarheter finns i verksamheten? I säkerhetsskyddsanalysen beaktas antagonistiska hot, det vill säga hot från en aktör med avsikt och förmåga att skada det skyddsvärda.
- **Hur ska det skyddas?** Med utgångspunkt i säkerhetsskyddsanalysen, vilka säkerhetsskyddsåtgärder är nödvändiga att vidta?

Säkerhetsskyddsanalysen ska hållas uppdaterad. Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att det i kommunen genomförs och finns en aktuell dokumenterad säkerhetsskyddsanalys.

Säkerhetsskyddsanalysen är säkerhetsklassad enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400 kap 15 § 2) och förvaras inlåst enligt säkerhetsskyddschefens bestämmande. Revidering av säkerhetsskyddsanalysen ska göras varje år och framkommer det behov av åtgärder ska detta beaktas utifrån dessa riktlinjer för kommunens säkerhetsskydd.

Säkerhetsanalysen fastställs av kommundirektören. Efter att analysen är fastställd ska en säkerhetsskyddsplan upprättas. Planen ska tydliggöra vilka säkerhetsskyddsåtgärder som ska vidtas utifrån skyddsvärde i relation till säkerhetshot och sårbarheter (skyddsdimensionering). Det ska i planen framgå när åtgärderna ska vidtas och vem som ansvarar för dem.

Det ska utifrån säkerhetsskyddslagen finnas rutiner och funktioner som säkerställer kontinuitet i säkerhetskänsliga verksamheter om en funktionsstörning kan medföra mer än ringa skada för Sveriges säkerhet.

2.2. Informationssäkerhet

Informationssäkerhet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen syftar till att hindra obehöriga att få kännedom om sekretessbelagda uppgifter som har betydelse för totalförsvaret eller för Sveriges säkerhet. Med informationstillgång avses all information oavsett i vilken form eller hur den behandlas, till exempel fysiskt på papper, muntligt eller elektroniskt lagrad. I Vaggeryds kommun finns en särskild policy för informationssäkerhet.

Dessutom ska informationssäkerheten hindra att sådana uppgifter ändras eller förstörs. För att ta del av säkerhetskänsliga uppgifter som har betydelse för totalförsvaret eller för Sveriges säkerhet måste en person;

- bedömas som pålitlig ur säkerhetssynpunkt
- ha tillräckliga kunskaper om säkerhetsskydd

- behöva uppgifter för sitt arbete i den verksamhet där de säkerhetsskyddade uppgifterna förekommer.

Den som ges behörighet ska även upplysas om vad sekretessen omfattar. Personer som för sin anställning eller för sitt uppdrag inte behöver tillgång till säkerhetsskyddade uppgifter bör inte ha sitt varaktiga arbete förlagt till lokaler där sådana uppgifter hanteras, utan att personerna bedömts som pålitliga från säkerhetssynpunkt och har tillräckliga kunskaper om säkerhetsskydd.

2.2.1. Administrativ säkerhet

Administrativ säkerhet ska garantera att god säkerhet tryggas vid handläggning och rutiner beträffande säkerhetsskyddade handlingar och dokument som har betydelse för Sveriges säkerhet och skyddet mot terrorism. Rikspolisstyrelsens föreskrifter om säkerhetsskydd ger direktiv för arbetsrutiner och förvaring av dessa handlingar.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter delas in i säkerhetsskyddsklasser utifrån den skada som ett röjande av uppgiften kan medföra för Sveriges säkerhet. Indelningen i säkerhetsskyddsklasser görs enligt följande:

1. kvalificerat hemlig vid en synnerligen allvarlig skada
2. hemlig vid en allvarlig skada
3. konfidentiell vid en inte obetydlig skada, eller
4. begränsat hemlig vid endast ringa skada.

Tillvägagångsätt:

All säkerhetsskyddad information som upprättats, eller används i anknytning till Vaggeryds kommuns verksamhet ska skyddas mot hot oavsett hur den hanteras eller förvaras. Särskilda rutiner för hantering av säkerhetsskyddade handlingar ska följas:

Alla mottagna eller upprättade handlingar ska registreras i kommunens diariesystem men sekretessbeläggs med laghänvisning. Handlingar ska inte scannas in utan förvaras i särskilt utrymme.

Vid framställning av säkerhetsskyddad handling ska det framgå

- vilken säkerhetsskyddsklass uppgifterna i handlingen har
- hur många exemplar som framställts
- vilka som är ev. mottagare

På första sidan i säkerhetsskyddad handling ska det noteras

- antal sidor
- vid eventuella bilagor även antalet.
- hemligbeteckning genom utmärkning med stämpel eller på annat lämpligt sätt.

Vid kopiering eller delgivning muntligt/visning av säkerhetsskyddad handling

- ska detta antecknas på handlingen
- till vem kopian lämnats och när

Säkerhetsskyddade handlingar ska förvaras i utrymme av minst säkerhetsskåpsstandard (Svensk standard 3492). Samförvaring kan ske hos säkerhetsskyddschef.

Medförs säkerhetsskyddade handlingar utanför arbetsplatsen ska dessa hållas under omedelbar uppsikt.

Under en kortare tid av en arbetsdag får säkerhetsskyddade handlingar förvaras i låst arbetsrum med kodlås.

Försändelse av säkerhetsskyddad handling ska ske i så kallade säkerhetskuvert enligt fastställda rutiner. Ordonnans kan även tillämpas vid behov.

I det fall en säkerhetsskyddad handling som är försedd med hemligbeteckning inte längre bedöms vara säkerhetsskyddad, ska en anteckning om detta göras på handlingen. Denna anteckning ska innehålla uppgift om:

- Datum för anteckningen
- Vem som beslutat i saken.

Förstöring av säkerhetsskyddad handling ska ske med stöd av ett gallringsbeslut och genom bränning eller i dokumentförstöringsapparat eller genom fysisk förstöring av IT-media

2.2.2. IT-säkerhet

IT-säkerhet utgör idag en viktig del av informationssäkerheten på grund av den omfattande användningen av datorer och datanätverk för skapande, visning, lagring och förmedling av information, vilket även medfört nya tillvägagångssätt för obehöriga att komma åt känsliga uppgifter.

Det är därför av största vikt att säkerhetsskyddet tillgodoses i och kring de IT-system som utvecklas och brukas inom kommunens verksamheter och att dessa är uppbyggda på ett betryggande sätt från säkerhetssynpunkt - både tekniskt och organisatoriskt.

Tillvägagångssätt:

Säkerhetsskyddade handlingar/uppgifter får inte finnas eller förmedlas i kommunen datanät.

Särskilda "autonoma/standalone" datorer och skrivare/kopiatorer ska användas för detta ändamål. Säkerhetsskyddade uppgifter får sändas med tele/datakommunikation endast om försvarsmaktens/liknande kryptosystem används.

Driftssystem som anses känsliga ska inte anslutas till kommunens fiber eller extern internetuppkopplingar.

Sekretessbelagda uppgifter inom till exempel socialtjänstens verksamhetssystem omfattas inte av ovan.

2.3 Fysisk säkerhet - tillträdesbegränsning

Fysisk säkerhet innebär att hindra obehöriga att få tillgång till olika områden, till exempel platser eller anläggningar där det finns skyddsvärda uppgifter eller bedrivs verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet. Fysisk säkerhet kan också användas för att förhindra terrorattentat samt skydda personer eller egendom mot angrepp och brott. Det grundläggande ska vara att det finns funktioner för att upptäcka, försvåra och hantera obehörigt tillträde och skadlig inverkan utifrån ett identifierat säkerhetsskyddsbehov.

Den fysiska säkerheten kan till exempel regleras på följande sätt:

- Koder och nycklar för olika förvaringsutrymmen och platser.
- Byggnadstekniska åtgärder - kan vara att en byggnad har delats in i olika sektioner. Det kan också vara uppsatta lås, stängsel och larm samt kameraövervakning.
 - Inre och yttre bevakning innebär rutiner och åtgärder för att kontrollera att ingen obehörig finns kvar i byggnaden eller i närområdet.
 - Passerkontroll, passerkort med tillhörande personliga koder eller vakter som kontrollerar och registrerar in- och utpasserande.

Exempel på platser eller anläggningar kan vara serverrum, plats för reservkraft, ställverk samt verksamheter som är att anse som skyddsvärda ur ett samhällsviktigt perspektiv såsom till exempel vattenförsörjning, elförsörjning och datakommunikation. Tekniska passagekontrollsystem är personalekonomiskt fördelaktiga, ger en högre grad av tillträdesskydd än personellt bemannad passagekontroll samt medger spårbarhet (loggning) avseende såväl in- som utpassage.

Kommunen behöver inte tillstånd för övervakningskamera vid ett skyddsobjekt, under förutsättning att övervakningskameran är så anbringad att den inte kan riktas mot plats som är upplåten till eller nyttjas av allmänheten. Vid övriga skyddsvärda objekt krävs tillstånd. I byggnader med olika nivå för säkerhetsskyddet beskrivs detta i säkerhetsskyddsanalysen som zoner med olika skyddsnivå.

Det finns olika typer av lås och låsningsfunktioner. Låset ska ha en lämplig funktion för passage och låsning eller möjlighet till upplåsning vid nödutrymning. Grundkrav på lås till inbrottskyddade utrymmen är att de ska vara svåra att dyrka och dessutom ha ett bra borrhskydd.

Tillvägagångssätt:

Vid platser som ska tillträdesskyddas i kommunen ska det finnas teknisk tillträdeskontroll (passerkort) eller vid uppkommet behov personell bevakning.

Det ska finnas rutiner för tilldelning och förändring av behörigheter, fysiska eller elektroniska nycklar eller annat som ger åtkomst till säkerhetskänslig verksamhet.

Generell kod får inte användas vid anläggningar eller lokaler med höga krav på tillträdesbegränsning

Vid anläggningar som ligger avskilt ska stängsel och övervakningskameror finnas kopplat till inbrottslarm.

Avgränsning av ett område enbart för att markera tillträdesförbud kan ske med enkelt trådstaket, kompletterat med förbudsskyltning.

Utrymmen för serverhallar och teknikutrymmen för säkerhetsinstallationer ska tillträdesskyddas genom passerkort med tillhörande personliga koder.

Passerkort, koder och nycklar som berör sekretess ska förvaras så att inte obehörig kan komma åt dessa.

Förteckning över nycklar/motsvarande som berör sekretess och vem som är innehavare ska föras och förvaras enligt säkerhetsskyddschefens beslut.

Säkerhetssystem ska följa kommunens fastställda riktlinjer och projekteringsanvisningar för säkerhet- och IT-installationer

2.4 Personalsäkerhet

Personalsäkerhet ska skydda mot att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt arbetar i säkerhetskänslig verksamhet. Personalsäkerhet består av säkerhetsprövning och utbildning i säkerhetsskydd. En anställning i säkerhetskänslig verksamhet placeras vanligen i säkerhetsklass.

2.4.1 Säkerhetsprövning och säkerhetsklassning

Säkerhetsprövning ska göras av alla personer som på ett eller annat sätt får del av säkerhetsskyddade handlingar, tillträde till säkerhetsskyddade anläggningar eller på annat sätt ska delta i någon verksamhet som rör Sveriges säkerhet och i vilken de kan få inblickar i sådant som inte för röjas.

Att säkerhetsprövning krävs innebär dock inte automatiskt att de befattningar dessa personer kan inneha ska säkerhetsklassas. Vid säkerhetsprövning gäller inte kravet på svenskt medborgarskap.

Det som ingår i en säkerhetsprövning är

- Grundutredning (samtal, referenser, intyg, betyg mm)
- Registerkontroll (uppgifter kommer att hämtas in från belastningsregistret, misstankeregistret och säkerhetspolisens register)

Innan grundutredning och registerkontroll får utföras ska den som säkerhetsprövningen gäller ha gett sitt samtycke till åtgärden och informeras om att uppgifter kommer att hämtas in från belastningsregistret, misstankeregistret och säkerhetspolisens register.

Samtycke anses gälla också för förnyade kontroller och utredningar så länge som den kontrollerade innehar samma anställning/befattning.

Även förtroendevald kan vid behov säkerhetsklassas, motivering och tidsbegränsning motiveras i framställan för säkerhetsklassningen.

När Vaggeryds kommun anställer personer på befattningar vilka inte säkerhetsklassats men där bedömningen ändå är att dessa kan komma i kontakt med uppgifter som rör verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen, ska en allmän personbedömning utföras.

Säkerhetsklassning görs av befattningar vars innehavare kommer att hantera säkerhetsskyddad information eller på annat sätt delta i säkerhetsskyddad verksamhet. Detta gäller verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet, att ett röjande av uppgifter kan antas medföra men för Sveriges säkerhet. För säkerhetsklassade befattningar i en kommun krävs säkerhetsprövning och i säkerhetsklass 1 och 2 även svenskt medborgarskap.

Säkerhetsklassade befattningar som kan förekomma är:

Säkerhetsklass 1

får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen kvalificerat hemlig, eller till följd av sitt deltagande i verksamheten har möjlighet att orsaka synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsklass 2

får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller i ringa omfattning kvalificerat hemlig eller till följd av sitt deltagande i verksamheten har möjlighet att orsaka allvarlig skada för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsklass 3

får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell och/eller begränsat hemlig eller till följd av sitt deltagande i verksamheten har möjlighet att orsaka en inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet.

Vaggeryds kommun beslutar själv om placering i säkerhetsklass 2 och 3 medan regeringen fattar beslut om placering i säkerhetsklass 1. Säpo ska informeras om säkerhetsklassad placering i kommunen.

Kommunens rutiner och ansvar kring säkerhetsprövning och säkerhetsklassning

1. Kommunens förvaltningschefer ska, i samråd med säkerhetsskyddschef och ställföreträdande säkerhetsskyddschef, undersöka och ajourhålla vilka befattningar inom förvaltningen som kräver säkerhetsprövning.
2. Resultatet av denna undersökning ska dokumenteras och förvaras hos säkerhetsskyddschefen.
3. Därefter görs en bedömning, tillsammans med säkerhetsskyddschef och ställföreträdande säkerhetsskyddschef utifrån gjord säkerhetsskyddsanalys, om befattning ska säkerhetsklassas.
4. Kommunens säkerhetsskyddschef genomför säkerhetsprövning, efter samråd med berörd förvaltningschef, i samverkan med ställföreträdande säkerhetsskyddschef för person som förordnats till befattning eller innehar befattning som placerats i säkerhetsklass. Innan dess ska skriftlig/muntlig information om detta ges till berörd person av säkerhetsskyddschef eller ställföreträdande.
5. Registerkontroll utförs av säkerhetspolisen på begäran av kommunen (säkerhetsskyddschefen).
6. Registerkontroll och eventuell särskild personutredning i samband med säkerhetsprövning utförs av säkerhetspolisen efter framställan från säkerhetsskyddschef.
7. Det är även säkerhetsskyddschefen som beslutar om i vilket avseende de uppgifter som framkommit ska beaktas i säkerhetsprövningen.
8. Då en befattning kan förändras över tid så måste ansvarig chef anmäla till säkerhetsskyddschefen om en person som har varit säkerhetsklassad slutar sin anställning eller får nya arbetsuppgifter.
9. Säkerhetsskyddschefen anmäler i sin tur detta till SÄPO så att dessa inte fortsätter med kontroller på personen i fråga.
10. Ett avslutande säkerhetssamtal ska genomföras när personens deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten upphör, om det inte är uppenbart obehövt.

Efter resultatet av registerkontrollen som visar på förseelse/brott görs en bedömning som bör omfatta nedan frågeställningar:

- Vad för slags och hur allvarliga förseelser eller brott handlar det om?
- Vad är personens inställning till det som hänt?
- Har förseelserna/brotten något att göra med pålitlighet ur säkerhetssynpunkt? Det är begångna brott, som indikerar bristande pålitlighet ur säkerhetssynpunkt, som ska räknas om man med hänsyn till registeruppgifterna ska anse den sökande olämplig för en säkerhetsklassad befattning.

Säkerhetsskyddschefen ska dokumentera samtycket och bevara dokumentationen.

Säkerhetsprövning, säkerhetsklassning och uppgifter från registerkontroll är säkerhetsskyddad handling enligt offentlighets- och sekretesslagen (15 kap. 2§ 2009:400) och säkerhetsskyddslagen och förvaras enligt säkerhetsskyddschefens bestämmande.

2.4.2 Utbildning och kontroll

Utbildning

En grundläggande förutsättning för ett effektivt säkerhetsskydd är att all berörd personal får den upplysning och utbildning deras arbetsuppgifter och ansvarsområde kräver. Personalen ska också ha insikt i de grundläggande avsikterna med säkerhetsskyddslagen:

- Skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota Sveriges säkerhet.
- Skydd av uppgifter som omfattas av sekretess (säkerhetsskyddade uppgifter), enligt offentlighets- och sekretesslagen, och som rör Sveriges säkerhet.
- Skydd mot brott som innebär användning av våld, hot eller tvång för politiska syften (terrorism) även om brotten inte hotar Sveriges säkerhet.

Ansvariga chefer och berörd personal ska inom sin funktion och sitt uppdrag utifrån detta särskilt beakta och förebygga:

- att uppgifter som omfattas av sekretess och som berör Sveriges säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs (informationssäkerhet)

- att obehöriga inte får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som avses i punkt ovan eller där verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet bedrivs (tillträdesbegränsning), och
- att personer som inte är pålitliga ur säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet (säkerhetsprövning)

Utbildningen ska klargöra varför och hur man ska vidta skyddsåtgärder mot hot av olika slag. Utbildningen bör genomföras så att det skapas en positiv och aktiv inställning till säkerhet, men också ett ökat säkerhetsmedvetande generellt. Utbildningen ska ha en koppling till kommunens övriga säkerhetsarbete, som till exempel kommunens policy mot hot och våld. Utbildningens innehåll ska utifrån säkerhetsskyddsanalysen anpassas till deltagarnas funktioner och ansvar i verksamheten. Utbildningarna ska ske enligt en utbildningsplan.

Kontroll

Säkerhetsskyddskontroll genomförs i syfte att bedöma om organisationens uppfattning om hot och risker överensstämmer med aktuell bedömning av säkerhetshot och att berörd verksamhet vidtagit erforderliga säkerhetsskyddsåtgärder i enlighet med regelverkets krav, med hänsyn till aktuell hotbild och beslutade åtgärder.

Tillvägagångsätt:

Grundläggande säkerhetssupplysning/utbildning planeras av säkerhetsskyddschef i samverkan med säkerhetssamordnare respektive förvaltningschef / vd och ska vara anpassad för den utvalda målgruppen.

Säkerhetsskyddschef ska föra förteckning över säkerhetsskyddsutbildad personal.

Säkerhetsskyddschef och ställföreträdande säkerhetsskyddschef ska för egen del genomgå anordnad utbildning för säkerhetsskyddschefer genom länsstyrelsen, Militärregion Syd eller upphandlad utbildning.

Ansvar för att kontroller och tillsyn av säkerhetsskyddet görs åligger säkerhetsskyddschef. Genomgång av resultatet görs tillsammans med berörd verksamhetschef. Åtgärder som är tvingande ska vidtas så snabbt som det är möjligt utan att invänta slutligt protokoll eller andra beslutshandlingar. Då protokoll efter genomförd kontroll normalt innehåller uppgifter om svagheter i säkerhetsskyddet omfattas i regel uppgifterna av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (15 kap. 2§ 2009:400) och rör rikets säkerhet. Protokoll förvaras hos säkerhetsskyddschef.

Förebyggande arbete för att motverka användning av våld, hot eller tvång för politiska syften (terrorism) även om brotten inte hotar Sveriges säkerhet.

2.5 Säkerhetsskyddad upphandling

Funktionen säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal (SUA) är en del av säkerhetsskyddet. Enligt säkerhetsskyddslagstiftningen ska kommunen innan en upphandling sker pröva om denna, helt eller delvis, ska omfattas av säkerhetsskydd. Om så är fallet ska "Säkerhetsskyddad Upphandling med säkerhetsavtal" (SUA) upprättas med leverantör och/eller underleverantör.

SUA brukar med beaktande av uppdragets art indelas och hanteras på tre olika nivåer:

Nivå 1 Leverantören kommer att hantera och förvara säkerhetsskyddade uppgifter i sina egna lokaler

Nivå 2 Leverantören kommer att hantera säkerhetsskyddade uppgifter enbart i lokal, som anvisats av beställande myndighet

Nivå 3 Leverantören kan komma att få del av säkerhetsskyddade uppgifter

Av kravspecifikationen i anbudshandlingen ska framgå att uppdraget erfordrar säkerhetsskydd och i vilken utsträckning. Till exempel måste det framgå om leverantören ska utföra arbetet i sina egna lokaler och om kostnaden för eventuella säkerhetsskyddskrav inte ska betalas av beställaren. Det ska framgå om säkerhetsprövning i form av registerkontroll ska genomföras eftersom detta kräver ett särskilt medgivande. Det ska också framgå att säkerhetsskyddsavtalet är en förutsättning, men ingen garanti för att få uppdraget.

Tillvägagångsätt:

Kommunens upphandlingsenhet ska, i samråd med säkerhetsskyddschefen, undersöka och ajourhålla vilka upphandlingar som ska säkerhetsskyddas. Säkerhetspolisen bör alltid underrättas och är behjälplig med upprättande av avtal.

Innan säkerhetsskyddade uppgifter får lämnas ut till en anbudsgivare/leverantör, ska säkerhetsskyddsavtal ha tecknats.

När ett säkerhetsavtal har ingåtts i nivå 1 ska leverantören dokumentera i en säkerhetsskyddsinstruktion hur denne uppfyller kravet på säkerhetsskydd enligt avtalet. När ett säkerhetsskyddsavtal har upphört ska verksamhetsutövaren upplysa leverantören om den tystnadsplikt som följer enligt säkerhetsskyddslagen.

I vissa fall ska en sekretessförbindelse skrivas med en leverantör och/eller underleverantör om en SUA-upphandling inte är gjord men där man bedömer att leverantör och/eller underleverantör delvis kan komma i kontakt med säkerhetsskyddat material.

3. Incidenthantering

Verksamheten ska ha rutiner för hantering av säkerhetshotande händelser som är av betydelse för verksamhetens säkerhetsskydd. Ett reellt hot som inträffar eller kunde inträffat lyfts in som en del i arbetet med säkerhetsskyddsanalysen.

Verksamheten ska vid händelser som hotar säkerhetsskyddet vidta åtgärder så att skadlig inverkan minimeras och för att verksamheten så snart som möjligt ska återgå till normalläge.

Vid incident eller händelse som berör säkerhetsskyddet (det vill säga innefattar hot mot Sveriges säkerhet eller skyddet mot terroristbrott) ska detta anmälas omgående till närmast högre chef eller till kommunens säkerhetsskyddschef, varefter lämpliga åtgärder sätts in. Samtliga åtgärder ska dokumenteras i kommunens handlingsplan för säkerhetsskyddsåtgärder.

Händelser som påverkar verksamhetens säkerhetsskydd ska utvärderas av berörd chef och säkerhetsskyddschef och följas upp i enlighet med säkerhetsskyddförordningen 2018:658.

Exempel på händelse som skyndsamt ska anmälas vidare kan vara:

- en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift kan ha röjts
- en IT-incident i ett informationssystem som verksamhetsutövaren är ansvarig för och som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och där incidenten allvarligt kan påverka säkerheten i systemet, eller
- verksamhetsutövaren får kännedom eller misstanke om någon för denne allvarlig säkerhetshotande verksamhet.

4. Källförteckning

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Säkerhetsskyddslag (2018:585)

Säkerhetsskyddförordning (2018:658)

Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd PMFS 2019:2

Säkerhetsskydd - en vägledning, Säkerhetspolisen, maj 2008. Reviderad juli 2010

Säkerhetsskyddförordning (2018:658)

Lag om straff för terroristbrott (2003:148)